

Vilkår for Reiseforsikring

Vilkår av 1. juni 2018

Innhold

	Side
1. Hvem som er forsikret – sikrede	2
2. Hvor og når forsikringen gjelder	2
Hoveddekninger	
(som gjelder for alle)	
3. Avbestilling	3
4. Forsinkelse på reisen	4
5. Reisegods	5
6. Reisesyke	7
7. Krig, terror og evakuering	9
8. Kjæledyr – Veterinærutgifter	10
9. Erstatningsoppgjør	10
10. Reiseulykke	11
11. Ansvar	13
12. Rettshjelp	15
13. Veggedyr- og kakerlakkforsikring	16
Viktige betingelser	
(som gjelder for alle deknings)	
14. Sikkerhetsforskrifter	18
15. Frist for å melde krav	18

Vilkår for Reiseforsikring

I tillegg til disse vilkår, gjelder selskapets generelle vilkår.

1. HVEM SOM ER SIKREDE/FORSIKREDE

FAL § 7-1 gjelder ikke. I stedet gjelder:

Forsikringen gjelder for forsikringstaker såfremt forsikringstaker er medlem av norsk folketrygd og har folkeregistrert adresse i Norge.

Når det fremgår av forsikringsbeviset at familie er inkludert, omfattes også følgende personer såfremt vedkommende er medlem av norsk folketrygd og har folkeregistrert adresse i Norge:

- Ektefelle/samboer hvis ektefelle/samboer har samme bostedsadresse i Norge som forsikringstaker. Med samboere menes personer som bor i samme bolig og lever sammen i et ekteskapslignende forhold, og har felles adresse i Folkeregisteret.
- Ovennevntes barn inntil barnet fyller 21 år.
- Ovennevntes barnebarn og oldebarn inntil fylte 21 år når de reiser sammen med sikrede såfremt barnet ikke er omfattet av annen reiseforsikring.
- Fosterbarn som bor hos forsikringstaker inntil barnet fyller 21 år.

Adopterte barn er omfattet fra det tidspunkt sikrede har overtatt den daglige omsorg for barnet, og tidligst fra den adopsjonsdato som fremgår av adopsjonspapirene. Barn født av surrogatmor er omfattet fra det tidspunkt barnet er endelig utskrevet fra sykehuset etter fødselen.

I punkt 10 reiseulykke reduseres forsikringssummene fra fylte 75 år.

2. HVOR OG NÅR FORSIKRINGEN GJELDER

2.1 HVOR FORSIKRINGEN GJELDER

Forsikringen gjelder på ferie-, fritids- og tjenestereise med varighet inntil 75 dager over hele verden. Med tjenestereiser menes reiser i forbindelse med arbeidsoppdrag for arbeidsgiver i arbeidstiden.

Når det er tegnet fortsettelsesforsikring for reiser utover 75 dager, gjelder forsikringen for reise i det geografiske område som fremgår av forsikringsbeviset (dvs Norden, Europa eller hele verden). Reise utenfor det området som er angitt i forsikringsbeviset, omfattes ikke av fortsettelsesforsikringen.

Forsikringen gjelder ikke:

- På Bretur i Arktis (unntatt Svalbard), Antarktis eller på Grønland.
- På reise til områder som ligger mer enn 6.000 meter over havet.
- På reise til sted som Det Norske Utenriksdepartement (UD) fraråder innreise til på reisetidspunktet.
- På reise til sted som vil innebære overhengende fare for sikredes liv eller helse pga. krig, opprør, terrorhandling, naturkatastrofe eller epidemi på reisetidspunktet.

2.2 NÅR FORSIKRINGEN GJELDER

Forsikringen gjelder fra sikrede forlater sin bostedsadresse i Norge til sikrede er tilbake på samme adresse.

En fortsettelsesforsikring for reiser utover 75 dager trer først i kraft når premien er betalt, og gjelder for den periode som fremgår av forsikringsbeviset.

Forsikringen gjelder ikke:

- Når sikrede oppholder seg i eller på sin faste eller midlertidige bopel.
- Når sikrede er i arbeid på sitt faste eller midlertidige arbeidssted i Norge i arbeidstiden jf. § 10 i lov om Yrkesskadeforsikring.
- Når sikrede er på undervisningssted/skole. Punkt 5.2 nest siste strekpunkt gjelder likevel.
- Når sikrede oppholder seg på skolefritidsordning eller i barnehage.
- Når sikrede er på reise som er en vanlig del av arbeidet og som utføres som rutinemessige oppdrag (f.eks. sjåførere, håndverkere, omreisende selgere, arbeidere i Nordsjøen o.l.).
- For reise som allerede er påbegynt når forsikringen tegnes.

Vilkår for Reiseforsikring

HOVEDDEKNINGER, SOM GJELDER ALLE SOM HAR TEGNET REISEFORSIKRING

3. AVBESTILLING

3.1 AVBESTILLING SOM OMFATTES

Forsikringen omfatter avbestilling av reise som er helt eller delvis betalt, dersom noen som angis nedenfor selv rammes av slik alvorlig sykdom eller ulykkesskade som angis i punkt 3.2:

- Sikrede.
- Sikredes nærmeste familie, som er bosatt i EØS-land.
- Sikredes eneste medreisende eller deres nærmeste familie, som er bosatt i EØS-land.
- En i sikredes reisefølge, når reisefølge består av inntil 6 personer. Med reisefølge menes personer som har avtalt å reise samtidig til og fra samme reisemål, og som skal oppholde seg sammen på reisemålet.
- Nøkkelperson i sikredes reisefølge ikke kan gjennomføre reisen, når dette rammer nøkkelperson mindre enn 14 dager før planlagt avreise dato. Nøkkelperson er en person de øvrige reisende er avhengig av på en slik måte at reisen ikke kan gjennomføres uten denne personens deltakelse (sjåfør, båtfører, dirigent mfl.).

Det samme gjelder når:

- Medreisende dør.
- Fastsatt dato for operasjon av sikrede blir endret.
- Sikrede eller sikredes eneste reiseledsager blir innkalt som jurymedlem, meddommer eller vitne i en rettssak mindre enn 14 dager før planlagt avreisedato.
- Det skjer skade på egen bolig som nødvendiggjør sikredes nærvær.
- Det norske Utenriksdepartement på tidspunktet for planlagt reise fraråder innreise.
- Innreise til området vil innebære en overhengende fare for sikredes liv eller helse pga. opprør, krig, terrorhandling, naturkatastrofe eller epidemi som bryter ut eller finner sted etter at reisen er bestilt og helt eller delvis er betalt.

3.2 ALVORLIG SYKDOM ELLER SKADE

Med alvorlig sykdom eller skade menes:

- Uventet, akutt og behandlingskrevende sykdom,
- Uventet, akutt og behandlingskrevende forverring av kronisk lidelse, eller
- Ulykkesskade eller død.

Sykdommen, lidelsen eller ulykkesskaden må være alvorlig til hinder for gjennomføring av reisen.

Årsak til avbestillingen må være attestert av lege.

3.3 NÆRMESTE FAMILIE

Med nærmeste familie menes:

- Ektefelle, eller samboer med felles adresse i Folkeregisteret.
- Barn, stebarn, fosterbarn og svigerbarn.
- Foreldre, steforeldre, fosterforeldre og svigerforeldre.
- Søsknen, svigerinner, svogere.
- Besteforeldre og barnebarn.
- Oldeforeldre og oldebarn.

3.4 REISER SOM IKKE OMFATTES

Forsikringen omfatter ikke avbestilling av reiser:

- Når første innbetaling er foretatt før reiseforsikringen ble tegnet, med mindre reiseforsikringen er flyttet fra annet selskap som også omfattet avbestilling.
- Som må avbestilles på grunn av planlagt operasjon, kur, rekreasjonsopphold, kontroll eller annen planlagt behandling.
- Når avbestillingen skyldes at sykehusopphold/behandling/rekonvalesens eller annen behandling blir lengre enn forventet.
- Dersom det før bestilling etter en objektiv medisinsk vurdering var sannsynlig at kjente sykdommer/lidelser ville føre til komplikasjon, forverring eller behandlingsbehov før avreisen.
- Når avbestillingen skyldes graviditet, svangerskapsavbrytelse eller andre forhold i forbindelse med svangerskap fra og med den 36. svangerskapsuke.
- Som avbestilles fordi noen av formålene med reisen er falt bort.

Vilkår for Reiseforsikring

- Som avbestilles fordi reiser/arrangementer/leieforhold eller lignende avlyses av arrangør/utleier.

3.5 UTGIFTER SOM OMFATTES

Forsikringen omfatter avbestillingskostnader som påføres sikrede i henhold til fastlagte bestemmelser av:

- Transportør.
- Reisearrangør.
- Hotell eller utleier.

ved avbestilling av reise eller opphold (kost og losji) før planlagt reise fra bostedsadresse.

Når reisen avbestilles, erstattes også forhåndsbetalte billetter til utflukter og arrangementer i forbindelse med reisen. Dette gjelder ikke forhåndsbetalte skolearrangementer, kurs eller seminarer.

3.6 UTGIFTER SOM IKKE OMFATTES

Forsikringen omfatter ikke omkostninger som skyldes:

- Utgifter som kan kreves refundert av reisearrangør/transportør/utleier i henhold til gjeldende avbestillingsbestemmelser.
- Skatter og avgifter.
- Tap av bonuspoeng.
- Utgifter til timesharebolig.
- Tapt arbeidsfortjeneste eller lignende.

4. FORSINKELSE PÅ REISEN

4.1 FORSINKET FREMMØTE

Når forsinkelse på minst 1,5 timer som direkte skyldes:

- Ekstreme værforhold, trafikkulykke eller annen alvorlig hendelse som fører til ekstraordinære trafikkforhold,
  - Teknisk feil ved det offentlige transportmiddel du reiser med/skal reise med,
  - Trafikkuhell med det offentlige transportmiddel du reiser med/skal reise med,
  - Teknisk feil eller trafikkuhell som krever berging av det private kjøretøyet du reiser med,
- fører til at sikrede kommer for seint til forhåndsbetalt transport, dekker selskapet rimelige og nødvendige merutgifter til overnatting og innhenting av reiseruten.

Forsinkelsen beregnes i forhold til reisearrangørens til enhver tid gjeldende ruteplan med de endringer som var meddelt før reisen startet. Forsinkelsen må bekreftes skriftlig av reisearrangør, trafikk-selskap eller bergingsselskap og utgiftene må dokumenteres.

Det er ingen øvre forsikringssumbegrensning ved innhenting av reiseruten, men utgifter til overnatting er begrenset til kr 6.000 pr. sikret.

Ved forsinkelse skal krav om ny reise/overnatting på stedet rettes til flyselskap/transportør, jf. EU-direktiv 261/2004.

4.2 FORSINKET AVGANG

Når forhåndsbetalt transportmiddel, på grunn av værforhold eller tekniske feil er forsinket, erstattes rimelige, nødvendige og dokumenterte merutgifter til innhenting av reiseruten og overnatting med inntil kr 6.000 pr. sikret.

Forsinkelsen må dokumenteres skriftlig av transportør, reisearrangør eller trafikk-selskap.

Ved forsinkelse skal krav om ny reise/overnatting på stedet rettes til flyselskap/transportør, jf. EU-direktiv 261/2004.

4.3 FORSINKET ANKOMST

Ved forsinket ankomst med rutefly, charterreise eller reise arrangert av turoperatør erstatter selskapet kr 500 pr. påbegynt døgn pr. sikret, maksimum kr 5.000 pr. sikret, dersom reisearrangørens transportmiddel er forsinket med mer enn 8 timer.

Forsinkelsen må skyldes værforhold eller tekniske feil og være dokumentert av reisearrangør.

Vilkår for Reiseforsikring

Ved utreise beregnes forsinkelsen i forhold til bestemmelsesstedet. Ved hjemreise beregnes forsinkelsen i forhold til det tidspunkt sikrede ankommer reisen sine siste destinasjon (flyplass, togstasjon eller båtterminal). Forsinkelsen beregnes i overensstemmelse med reisearrangørens til enhver tid gjeldende ruteplan med de endringer som måtte være meddelt før reisen begynner.

4.4 FORSINKELSER OG UTGIFTER SOM IKKE OMFATTES

Forsikringen omfatter ikke forsinkelse som skyldes:

- Streik, lockout eller annen form for arbeidskonflikt, personalmangel eller konkurs.
- Forsinket offshore transport.

Forsikringen omfatter ikke:

- Utgifter som dekkes av reisearrangør, trafikkelskap, flyselskap eller andre.
- Utgifter ved flyforsinkelse, kansellering eller overbooking som omfattes av EU-direktiv 261/2004, når flyselskapene selv har ansvaret for slike utgifter.
- Tapt arbeidsfortjeneste eller lignende.

5. REISEGODS

5.1 HVA SOM ER FORSIKRET

1. Personlig reisegods.

Forsikringen omfatter personlig reisegods. Med personlig reisegods menes egne eiendeler som sikrede har med seg for sitt personlige bruk på reisen, herunder gjenstander som sikrede har leid før avreisen og i henhold til skriftlig avtale har overtatt ansvaret for.

Forsikringen har ingen øvre samlet forsikringssumbegrensning, men hver enkeltgjenstand med tilbehør erstattes med inntil kr 40.000.

For følgende ting er forsikringssummen pr. skadetilfelle:

- Kontanter og verdipapirer med inntil kr 10.000.
- Reisedokumenter/pass og andre nødvendige utgifter i forbindelse med tap av dette med inntil kr 20.000 pr. sikret.
- Sykler/sykkeltilhenger med påmontert tilbehør med samlet inntil kr 40.000.
- Arbeidsgivers effekter med inntil kr 10.000.
- Nøkler med inntil kr 4.000.

5.2. SKADER OG TAP SOM OMFATTES

Forsikringen omfatter skade på eller tap av personlig reisegods som følge av følgende plutselige ytre hendelser:

- Tyveri (jf. Straffelovens § 321) av gjenstander som er i sikredes besittelse. Reisegods som mistes/kommer bort er ikke tyveri.
- Ran (jf. Straffelovens § 327).
- Skadeverk på gjenstander som er i sikredes besittelse. Med skadeverk menes at en annen person rettstridig ødelegger, skader, gjør ubrukelig eller forspiller sikredes eiendeler (jf. Straffelovens § 351).
- Trafikkuhell ved kollisjon, velt eller utforkjøring med motorkjøretøy eller sykkel.
- Grunnstøting/kantring med båt.
- Brann, vannlednings-skade og naturskade iht. Naturskadelovens § 4.
- Tyveri fra låst skap på arbeids- eller undervisningssted dekkes med inntil kr 5.000 pr. sikret.
- Skade på og tap av innsjekkert bagasje.

5.3 SKADER OG TAP SOM IKKE OMFATTES

Forsikringen omfatter ikke:

- Ytre skader på emballasje (koffert og lignende) under transport.
- Ekspedert bagasje som transportør er ansvarlig for etter transportbestemmelsene.
- Følgeskade på ekspedert bagasje pga. væske som renner ut.
- Motorkjøretøy eller båt samt fast tilbehør til kjøretøyet/båten.
- Sykkel/-tilhenger med påmontert tilbehør innenfor de(n) kommune(r) sikrede bor, arbeider eller går på skole.
- Basehoppststyr.

Vilkår for Reiseforsikring

- Flyttegods.
- Møbler og innbo.
- Tap ved underslag (jf. Straffelovens § 324) eller bedrageri (jf. Straffelovens § 371).
- Økonomisk tap utover det som er nevnt i punkt 5.1. og 5.2 ovenfor.
- Skadeverk forårsaket av sikredes ektefelle/samboer, barn, foreldre og søsken.

5.4 BEREGNING AV ERSTATNINGEN

Erstatningen tar utgangspunkt i hva det vil koste selskapet å:

- Reparere skaden, eller
- Gjenanskaffe tilsvarende, eller i det vesentlige tilsvarende, ting etter pris på skadedagen.

For mobiltelefoner og nettbrett brukes produsentens erstatningsløsning når dette er mulig.

Selskapet avgjør hvilket av disse alternativene som skal benyttes og hvilken reparatør eller leverandør som velges. Kontanterstatning tilsvarer beløpet selskapet må betale for reparasjon eller gjenanskaffelse.

Erstatningen settes til nypris for tilsvarende ting med fradrag for verdiforringelse som vurderes på grunnlag av sannsynlig brukstid. Verdiforringelse ved elde og bruk, nedsatt anvendelighet eller andre relevante omstendigheter tas også med i vurdering av tingens verdi. Fradraget gjøres bare når verdiforringelsen utgjør 1/3 eller mer av gjenanskaffelsesprisen.

For disse gjenstander gjelder følgende fradragsregler:

- Sykkel: 10 % fradrag for hvert år gjenstanden er eldre enn 3 år maks 80 %.
- Datautstyr: 20 % fradrag for hvert år gjenstanden er eldre enn 1 år maks 80 %.
- Antikviteter, kunstverk, våpen, samt ting med samlerinteresse, som mynt-, seddel-, frimerkesamlinger o.l.: Erstatningen settes til markedspris.
- Gjenstand anskaffet brukt ved arv, gave eller kjøp, erstattes med gjenanskaffelsesprisen for tilsvarende eller i det alt vesentlig tilsvarende, brukt gjenstand.
- Gjenstand som er defekt eller ikke lenger i bruk: Erstatningen settes til markedspris.

For verdigjenstander og for merkevarer av sko, klær, solbriller, vesker og lignende kan selskapet kreve fremlagt kvittering og i tillegg kontoutskrift eller garantibevis hvor kjøpet fremgår. Dersom slik dokumentasjon etter anmodning ikke fremlegges, gis ingen erstatning.

5.5 FORSINKET REISEGODS

Dersom ekspedert reisegods er forsinket, erstattes rimelige og nødvendige utgifter til klær og toalettsaker med inntil kr 6.000 pr. sikret. Innenfor forsikringssummen erstattes også utgifter til leie av ski-, golf-, fiskeutstyr og lignende når forsinkelsen omfatter slikt utstyr. Det samme gjelder når uekspedert reisegods er forbyttet og dette medfører at reisegodset ikke kommer til rette.

Dersom innsjekket bagasje ikke er tilgjengelig på grunn av flyforsinkelse som medfører ufrivillig transitt med overnatting, erstattes inntil kr 500 pr. sikret, for nødvendige innkjøp av klær og toalettsaker.

Forsikringen omfatter bare innkjøp i den perioden bagasjen er savnet.

Forsinkelse som skyldes personalmangel eller konkurs, omfattes ikke.

Innkjøp i løpet av hjemreisen eller etter hjemkomst dekkes ikke.

Forsinkelsen må bekreftes av transportør.

5.6 EGENANDEL LEIEBIL PÅ FERIEREISE

Ved skade på leiebil på feriereise, som omfatter minst 1 overnatting, refunderes egenandelen sikrede blir holdt ansvarlig for i henhold til leiekontrakten med utleiefirmaet.

Forsikringen omfatter ikke dekning av egenandel for:

- Andre kjøretøy enn bil.
- Bil leid fra privatperson, leasingbil eller bil som tilhører bildeling eller bilkollektiv.

Vilkår for Reiseforsikring

6. REISESYKE

6.1 HVA REISESYKE OMFATTER

Dersom forsikrede på reisen rammes av:

- Ulykkesskade,
- Plutselig og uventet akutt sykdom,

omfatter forsikringen:

- Utgifter til lege, sykehus mv. i samsvar med punkt 6.2.
- Hjemtransport såfremt dette er medisinsk nødvendig i samsvar med punkt 6.3.
- Tilkallelse av nærmeste familie såfremt sykdommen/skaden er alvorlig, i samsvar med punkt 6.4.

Det samme gjelder om sikrede rammes av en plutselig og uventet akutt forverring av en kjent lidelse eller sykdom.

Dersom forsikrede på reisen rammes av forhold angitt i punkt 6.5 omfattes kompensasjon for tapte feriedager i samsvar med punkt 6.5.

Dersom forsikredes eneste medreisende blir akutt syk, alvorlig skadet eller dør, og dette medfører at den planlagte reiserute må avbrytes eller hjemreisen forsinkes, omfattes forsikredes rimelige og nødvendige merutgifter i samsvar med punkt 6.6.

6.2 UTGIFTER TIL LEGE, SYKEHUS M.V.

Dersom forsikrede på reisen rammes av forhold angitt i punkt 6.1 omfatter forsikringen rimelige og nødvendige utgifter som påløper i forsikringstiden til:

- Lege.
- Sykehusopphold.
- Innhenting av fastsatt reiserute når reisen etter legens ordre ikke kan fortsette etter planen.
- Fysikalsk og kiropraktisk behandling foreskrevet av lege.
- Medisiner foreskrevet av lege/tannlege.
- Reise til og fra medisinsk behandling. Ved bruk av egen bil, dekkes kr 2,50 pr km.
- Utvidet hotelopphold og merutgifter til mat ved utsatt hjemreise som følge av legens ordre.
- Nødvendige telefonutgifter med inntil kr 3.000.
- Nødvendige utgifter til tannlegebehandling som følge av ulykkesskade med inntil kr 5.000.
- Tannlegebehandling som følge av akutt tannsykdom eller tannskade ved spising og som må behandles på reisen. Erstatningen er begrenset til kr 1.000 pr. skadetilfelle.

Forsikringen omfatter også rimelige og nødvendige utgifter til behandling hos psykolog/psykiater som følge av akutt psykisk krise etter ran/overfall, alvorlig ulykkesskade, brann, eksplosjon, trafikkulykke, naturkatastrofe, kapring eller terrorangrep på reise med inntil kr 20.000.

6.3 NØDVENDIG HJEMTRANSPORT

Forsikringen omfatter rimelige og nødvendige merutgifter til transport av forsikrede til hjemsted i Norge dersom:

- Forsikrede på reisen rammes av forhold angitt i punkt 6.1 og hjemtransport er medisinsk nødvendig. Dersom det er nødvendig at lege, sykepleier eller nærstående person ledsager forsikrede, erstattes også utgifter til dette.
- Noen i forsikredes nærmeste familie bosatt i EØS-land, etter at reisen startet rammes av forhold angitt i punkt 6.1, og dette medfører nødvendig hjemtransport tidligere enn planlagt.
- Egen bolig eller forretning skades etter at reisen startet og skaden nødvendiggjør sikredes nærvær.
- Forsikrede dør. Er det ønske om begravelse på ferie-/oppholdsstedet i utlandet, dekkes, i stedet for hjemtransport, de faktiske utgifter til gravlegging med inntil kr 40.000.

For yrkesreiser dekkes også ordinære reiseutgifter (transportutgifter) for en annen person som må avløse forsikrede etter erstatningsmessig hjemtransport. Slik remplassing må skje innen 14 dager etter at hjemtransporten har funnet sted.

I tillegg dekkes nødvendige merutgifter for å returnere til reisemålet dersom forsikrede returner innen 14 dager etter avsluttet behandling og innenfor den avbrutte reisens planlagte reisetid. For yrkesreiser dekkes forsikredes nødvendige merutgifter til returreise innen 2 måneder etter hjemreise til det sted hvor oppholdet/reisen ble avbrutt.

Godkjennelse fra selskapet eller Falck Global Assistance må innhentes på forhånd.

Vilkår for Reiseforsikring

6.4 TILKALLELSE AV NÆRMESTE FAMILIE

Dersom forsikrede på reisen rammes av forhold angitt i punkt 6.1 og sykdommen/skaden er alvorlig, eller forsikrede dør, omfatter forsikringen rimelige og nødvendige utgifter til reise fra Norge/Norden og opphold for inntil 2 personer bosatt i Norge/Norden.

Godkjenning fra selskapet eller Falck Global Assistance må innhentes på forhånd.

6.5 KOMPENSASJON FOR TAPTE FERIEDAGER (REISEAVBRUDD)

6.5.1 REISEOMKOSTNINGER

Forsikringen omfatter kompensasjon for tapte feriedager beregnet ut fra betalte reiseomkostninger dersom:

- Sikrede innlegges på sykehus i henhold til punkt 6.2.
- Forsikrede må hjemsendes i henhold til punkt 6.3 (erstattes ikke for avdøde).
- Sikrede rammes av alvorlig ulykke eller akutt sykdom som medfører sengeleie, eller at bevegeligheten etter behandlende leges vurdering måtte begrenses til rommet eller leiligheten.
- Sikredes eneste reiseledsager rammes av forhold som nevnt over.
- Ordre om evakuering er gitt av Det norske Utenriksdepartement.
- Nødvendig hjemreise fordi fortsatt opphold på ferie- eller oppholdsstedet ville innebære en overhengende fare for sikredes liv eller helse pga. opprør, krig, terrorhandling, naturkatastrofe eller epidemi som brøt ut eller fant sted mens sikrede befant seg i området.

Kompensasjon for tapte feriedager gis ikke ved reise med varighet utover 75 dager.

6.5.2 REISEOMKOSTNINGER SOM OMFATTES

Forsikringen omfatter dokumenterte utgifter til transport og losji, forhåndsbetalte billetter til arrangementer og utflukter som ikke ble benyttet pga. avbrutt reise, og som er betalt før reisen avbrytes. Dette gjelder ikke forhåndsbetalte skolearrangementer, kurs eller seminarer.

Erstatning ytes til sikrede og i tillegg ett familiemedlem som er med på reisen dersom også familiemedlemmet har reiseforsikring i selskapet. Ved evakuering i henhold til punkt 7 ytes kompensasjon til alle sikrede.

Når reisen foregår med egen bil, erstattes totalt kr 2,50 pr. km for korteste vei fra reisens utgangspunkt til det sted hvor reisen avbrytes og retur.

Erstatning beregnes på grunnlag av forholdet mellom avbrutte reisedager og totalt antall planlagte reisedager begrenset til kr 1.500 pr. sikret pr. dag, inntil reisens pris.

6.5.3 REISEOMKOSTNINGER SOM IKKE OMFATTES

Forsikringen omfatter ikke:

- Utgifter som kan kreves erstattet fra andre i henhold til lov eller avtale, for eksempel transportør, reiseoperatør, hotell eller lignende.
- Utgifter til timesharebolig.

6.6 FORSIKREDES ENESTE MEDREISENDE BLIR SYK

Forsikringen omfatter sikredes rimelige og nødvendige merutgifter når legedokumentert akutt sykdom, alvorlig skade eller dødsfall hos forsikredes eneste medreisende, eller dennes nærmeste familie som er bosatt i et EØS-land, medfører at den planlagte reiserute må avbrytes eller hjemreisen forsinkes, omfattes forsikredes rimelige og nødvendige merutgifter:

- Til kost og losji.
- Transportutgifter til innhenting av fastlagt reiserute.
- Til hjemtransport.

Godkjenning fra selskapet eller Falck Global Assistance må innhentes på forhånd.

Vilkår for Reiseforsikring

6.7 NÆRMESTE FAMILIE

Med nærmeste familie menes:

- Ektefelle, eller samboer med felles adresse i Folkeregisteret.
- Barn, stebarn, fosterbarn og svigerbarn.
- Foreldre, steforeldre, fosterforeldre og svigerforeldre.
- Søsken, svigerinner og svogere.
- Besteforeldre og barnebarn.
- Oldeforeldre og oldebarn.

6.8 HVA REISESYKE IKKE OMFATTER

Dekningene under Reisesyke omfatter ikke:

- Utgifter som skyldes komplikasjon eller forverring av kjente sykdommer/lidelser dersom det etter en objektiv medisinsk vurdering var sannsynlig at komplikasjon eller forverring ville oppstå i løpet av reisen.
- Utgifter som skyldes ordinære undersøkelser, kontroll eller annen rutinemessig behandling av kjente sykdommer/lidelser.
- Utgifter i forbindelse med en planlagt operasjon eller annen planlagt behandling på reise.
- Reiser som omfatter kur- eller rekreasjonsopphold.
- Utgifter til fortsatt behandling i utlandet når behandelende lege, i samråd med selskapet/Falck Global Assistance anser det forsvarlig med hjemtransport til Norge.
- Behandling på privat sykehus/legekontor i Norge/Norden.
- Utgifter i forbindelse med graviditet, svangerskapsavbrytelse eller andre forhold i forbindelse med svangerskap fra og med den 36. svangerskapsuke.

Det samme gjelder sykdom eller skade som er oppstått i forbindelse med:

- Bruk/misbruk av alkohol, medisiner eller narkotiske stoffer.
- Slagsmål eller forbrytelse.
- Sport og idrett som gir forsikrede inntekt eller sponsormidler over 1 G pr. år.
- Motorsport med båt, vannjet, vannscooter, bil, motorsykel, moped, snøscooter eller andre motorkjøretøyer.
- Kampsport som innebærer fullkontakt med slag eller spark, som boksing, karate og lignende.
- Serie og cupkamp i alle typer lagidrett når kampen er i regi av forbund eller krets (gjelder ikke bedriftsidrett).
- Basehopp.

Utgifter til lete- og redningsaksjoner omfattes ikke.

Utgifter som påløper etter at forsikrede er kommet tilbake til fast bopel i Norge omfattes ikke.

6.9 FRENDE MEDISINSK RÅDGIVNING

Frende medisinsk rådgivning er en informasjonstjeneste til deg som er syk og ønsker å vite om reiseforsikringen vil dekke en planlagt reise.

Om du kontakter Frende, vil du få snakke med sykepleiere/leger ved vår alarmsentral Falck Global Assistance. Disse er spesialister på reisemedisin, og kan gi deg råd og informasjon om:

- Sannsynligheten for forverring av sykdom på reisen, og om forsikringen vil dekke kostnader i den forbindelse,
- Forholdsregler du kan ta,
- Anbefalte reisemål og reisemål som frarådes deg.

7. KRIG, TERROR OG EVAKUERING

7.1 HVA FORSIKRINGEN OMFATTER

Forsikringen omfatter skade eller tap så langt dette følger av punkt 3-6 ovenfor, dersom det bryter ut:

- Krig,
- Terrorhandling,
- Opprør eller andre alvorlige uroligheter

i utlandet når forsikrede allerede befinner seg i dette området. Dekningen gjelder i inntil 6 uker fra krig mv. brøt ut.

Dersom fortsatt opphold på ferie- eller oppholdsstedet vil innebære en overhengende fare for sikredes liv eller helse pga. slike forhold som angitt ovenfor, eller ordre om evakuering er gitt av Det norske Utenriksdepartement (UD), dekker

Vilkår for Reiseforsikring

forsikringen rimelige og nødvendige merutgifter ved evakuering fra ferie- eller oppholdssted og til sikredes faste bostedsadresse i Norge. Det samme gjelder om en naturkatastrofe eller epidemi/pandemi bryter ut eller finner sted mens sikrede befinner seg i området.

Godkjenning fra selskapet eller Falck Global Assistance skal innhentes på forhånd.

7.2 HVA FORSIKRINGEN IKKE OMFATTER

Forsikringen omfatter ikke skade eller tap inntruffet under krig, opprør, alvorlig uro eller epidemi i områder hvor det allerede er krig, opprør, alvorlig uro eller epidemi når forsikrede reiser inn i området/landet. Det samme gjelder når Det Norske Utenriksdepartement (UD) på reisetidstidspunktet fraråder innreise til området eller landet.

Merutgifter til evakuering omfattes ikke dersom:

- Forsikrede har reist inn i området etter at den aktuelle hendelse har oppstått.
- Utgiftene kan kreves erstattet fra andre i henhold til lov eller avtale, for eksempel transportør, reiseoperatør, hotell eller lignende.

8. KJÆLEDYR - VETERINÆRUTGIFTER

Forsikringen gjelder for kjæledyr som sikrede eier og som er med på reisen.

8.1. HVA FORSIKRINGEN OMFATTER

Forsikringen omfatter nødvendige og dokumenterte veterinærutgifter som skyldes akutt sykdom eller ulykkesskade som inntreffer på reise utenfor Norden med inntil kr 1.000 pr. skadetilfelle.

8.2. HVA FORSIKRINGEN IKKE OMFATTER

Forsikringen gjelder ikke for dyr som skal delta på utstillinger, i konkurranser eller som skal brukes i avl.

9. ERSTATNINGSOPPGJØR

Forsikringsavtalelovens § 6-1 gjelder ikke. I stedet gjelder bestemmelsene nedenfor. Tap som ikke omfattes av disse bestemmelser, kan ikke kreves erstattet.

9.1 SKADEMELDING

Ved skade eller sykdom skal sikrede snarest melde fra til selskapet.

- Overfall, ran, tyveri og innbrudd skal i tillegg meldes politi, reiseleder eller Falck Global Assistance.
- Transportskader skal umiddelbart meldes til transportør.
- Forsinkelse skal straks meldes til flyselskapet.
- Sykdom og ulykke kan kreves bekreftet ved legeerklæring.

9.2. LOVLIG INTERESSE

Forsikringen omfatter bare lovlig interesse som kan verdsettes i penger.

Tollpliktige gjenstander som er anskaffet i utlandet og ført inn til Norge uten tolldeklarasjon i henhold til gjeldende regelverk, er i sin helhet unntatt fra selskapets erstatningsplikt. Tilsvarende gjelder for gjenstander hvor det er utført tjenester eller reparasjoner i tilknytning til gjenstanden. Grensene for tollfri innførsel følger av det som til enhver tid er fastsatt i tolloven med tilhørende forskrifter.

9.3 EGENANDEL

Det trekkes ikke egenandel på reiseforsikringen i Fremde, med mindre egenandel er angitt i forsikringsbeviset.

9.4 UTBETALING AV ERSTATNING

Selskapet kan kreve alle utgifter dokumentert med originale legeattester, kvitteringer, reisedokumenter, bank- og

Vilkår for Reiseforsikring

kredittkortutskrifter o.l.

Selskapet kan betale utgifter til lege, sykehus og hjemtransport direkte til behandlingsinstitusjon eller transportør.

9.5 TING SOM KOMMER TIL RETTE

Kommer en gjenstand til rette etter at selskapet har betalt erstatning, kan sikrede beholde gjenstanden mot å betale erstatningen tilbake. Ellers tilfaller gjenstanden selskapet.

10. REISEULYKKE

10.1 HVA FORSIKRINGEN OMFATTER

Forsikringen omfatter ulykkesskade som rammer forsikret person under 80 år på reise, med de unntak og begrensninger som følger av disse vilkår, de generelle vilkår og Forsikringsavtaleloven (heretter FAL).

Med ulykkesskade menes skade på kroppen forårsaket ved en plutselig ytre fysisk begivenhet (ulykkestilfelle) som inntreffer i forsikringstiden.

10.2 ULYKKE SOM FØRER TIL DØD

Dersom ulykkesskaden innen 1 år medfører forsikredes død, utbetales dødsfallserstatning.

Forsikringssummen ved død er kr 500.000 for voksne og kr 150.000 for barn inntil 21 år. Etter fylte 75 år er forsikringssummen kr 100.000.

Dersom invaliditetserstatning er betalt for samme skade, går denne til fradrag i dødsfallserstatningen.

Dødsfallerstatningen tilfaller forsikredes ektefelle eller samboer. Dersom forsikrede ikke etterlater seg ektefelle eller samboer, tilfaller erstatningen forsikredes barn. Dersom forsikrede ikke etterlater seg ektefelle, samboer eller barn, utbetales ingen erstatning. Ved dødsfall på barn, tilfaller erstatningen barnets foreldre. Dersom foreldrene er skilt eller separert, utbetales erstatningen til forsikringstakeren.

Som samboer på ulykkesdekningen regnes:

- Person som avdøde har levet sammen med i ekteskaplignende forhold hvis det i folkeregisteret framgår at de to har hatt samme bolig de siste to årene, eller
- Person som hadde felles barn og felles bolig med avdøde.

En person regnes likevel ikke som samboer dersom det på dødsfallstidspunktet forelå forhold som var til hinder for at lovlig ekteskap kunne inngås. En person regnes ikke som samboer lengre enn til det tidspunkt det foreligger samlivsbrudd, eller til det tidspunkt ovennevnte samboerdefinisjon ikke lengre er oppfylt.

10.3 ULYKKE SOM FØRER TIL INVALIDITET

Dersom ulykkesskaden har medført varig medisinsk invaliditet innen 3 år etter skadedagen, har forsikrede rett til invaliditetserstatning.

Forsikringssummen er kr 500.000 for voksne og kr 700.000 for barn inntil 21 år. Etter fylte 75 år er forsikringssummen kr 100.000.

Dør forsikrede av ulykken innen 1 år etter skadedagen, betales ikke invaliditetserstatning, men dødsfallserstatning.

Dør forsikrede uansett årsak mer enn 1 år etter at ulykkesskaden inntraff, utbetales invaliditetserstatning dersom det må antas at ulykkesskaden ville ha medført varig medisinsk invaliditet.

Erstatningen beregnes ut fra den invaliditet som antas å ville blitt den endelige dersom sikrede hadde vært i live.

10.4 BEHANDLINGSUTGIFTER

Når forsikrede er medlem av Norsk Folketrygd, har forsikrede rett på dekning av behandlingsutgifter. Selskapet erstatter

Vilkår for Reiseforsikring

behandlingsutgifter som ikke kan kreves dekket av det offentlige helsevesen eller andre, med inntil 5 % av forsikringssummen for invaliditet. Selskapet erstatter rimelige og nødvendige utgifter til behandling som foretas i inntil 3 år etter ulykken.

Følgende behandlingsutgifter dekkes:

- Behandling hos lege og tannlege.
- Forbindingssaker, medisiner og protese foreskrevet av tannlege/lege.
- Fysikalsk eller kiropraktisk behandling foreskrevet av lege.
- Transportutgifter til lege, tannlege eller annen dekningsmessig behandling.
- Ved tannskader på barn (under 18 år), erstattes utgifter til første permanente tannlegebehandling, bro, krone eller lignende selv om sluttbehandlingen må utsettes til senere enn 3 år etter skadedagen på grunn av alder. Oppgjør skjer i tilfelle innen 10 år etter skadedagen og på grunnlag av kostnadsoverslag fra tannlege eller tanntekniker. Det er en forutsetning at utgiftene ikke kan kreves erstattet av andre.

Følgende behandlingsutgifter dekkes ikke:

- Utgifter til tannskader som skyldes tygging eller biting.
- Utgifter til undersøkelse, behandling eller opptrening i private klinikker/helseinstitusjoner eller hos privatpraktiserende leger/behandlere uten offentlig refusjonsrett.
- Utgifter til hjelpemidler.

Utgifter til lete- og redningsaksjoner omfattes ikke.

10.5 SKADER SOM IKKE OMFATTES

10.5.1 UNNTAK FOR VISSE SYKDOMMER M.V.

Forsikringen omfatter ikke:

1. Ulykkesskade som skyldes:
  - Sykdom, slag, infarkt, illebefinnende, bevisstløshet eller annen form for sykkelig tilstand.
  - Forgiftning forårsaket av mat, drikke eller nytelsesmiddel. Dette unntaket gjelder ikke for barn under 16 år.
  - Inntak av sovemidler, smertestillende eller narkotiske midler.
  - Medisinsk behandling eller undersøkelse eller inntak av medikamenter, med mindre behandlingen m.v. har sammenheng med ulykkesskade selskapet svarer for.
2. Død eller invaliditet som skyldes:
  - Hjerte-/karsykdommer,
  - Kreft,
  - Artritt (betennelse i ledd),selv om en ulykkesskade er årsak til sykdommen(e).
3. Skade eller sykdom etter insektsstikk.
4. Sykdom forårsaket av HIV-infeksjon eller Hepatitt B virus.
5. Rygg- og nakkelidelser og rygg- og nakkesmerter med mindre lidelsen/smertene kan tilbakeføres til et røntgenologisk påvisbart brudd i ryggstøtten, og bruddet kan tilbakeføres til en ulykkeshendelse.
6. Selvmord eller forsøk på selvmord, med mindre kravstiller kan sannsynliggjøre at selvmordet eller forsøket på selvmord skyldes en akutt sinnsvirring forårsaket av en ytre årsak.
7. Sjokk eller andre psykiske skader. Likevel dekkes slik skade dersom diagnosekriteriene i det internasjonale klassifikasjonssystemet ICD-10, punkt F43.1 (PTSD) er oppfylt, og sjokkskaden er en følge av en fysisk skade som medfører livsvarig og erstatningsmessig medisinsk invaliditet.

10.5.2 UNNTAK FOR VISSE AKTIVITETER

Forsikringen omfatter ikke ulykke forårsaket under utøvelse av følgende aktiviteter:

- Sport og idrett som gir sikre inntekt eller sponsormidler over 1 G pr år.
- Motorsport med båt, vannjet, vannscooter, bil, motorsykkel, moped, snøscooter eller andre motorkjøretøyer.
- Kampsport som innebærer fullkontakt med slag eller spark, som boksing, karate og lignende.
- Serie- og cupkamp i alle typer lagidrett når kampen er i regi av forbund eller krets (gjelder ikke bedriftsidrett).
- Basehopp.

10.5.3 UNNTAK FOR SLAGSMÅL OG FORBRYTELSE

Forsikringen omfatter ikke ulykkesskade ved deltakelse i en forbrytelse, motstand mot pågrep eller utøvelse av

Vilkår for Reiseforsikring

annen "ulovlig interesse". Det samme gjelder ulykkesskade som pådras under slagsmål. Unntaket for slagsmål gjelder ikke barn under 16 år.

10.6. ERSTATNINGSOPPGJØR VED ULYKKE

10.6.1 SKADEMELDING

Den som mener å ha et krav mot selskapet etter et ulykkestilfelle, skal snarest melde fra til selskapet.

10.6.2 BEHANDLINGEN AV ERSTATNINGSKRAV

Alle utgifter som kreves erstattet skal dokumenteres med originale kvitteringer.

Det kan bare kreves erstatning for utgifter som overstiger det som kan kreves fra annet hold.

10.6.3 BEREGNING AV INVALIDITETSERSTATNING

Invaliditetserstatning beregnes på grunnlag av den livsvarige medisinske invaliditet som ulykken har forårsaket.

Erstatning kan tidligst kreves 1 år etter skadedagen. Dersom invaliditetsgraden kan forandre seg, kan endelig oppgjør utsettes i inntil 3 år etter skadedagen. Oppgjøret skal da basere seg på hva som må antas å bli den livsvarige medisinske invaliditeten ut fra tilstanden på 3-årsdagen.

Invaliditetsgraden fastsettes iht. forskrift av 21. April 1997 med veiledning, og av lege valgt av selskapet.

Dersom en kroppsdel eller et organ tidligere var delvis brukbart, gjøres det fradrag når invaliditetsgraden bestemmes. Tap av eller skade på kroppsdel eller organ som var fullstendig ubrukbart før ulykken inntraff, gir ikke rett til invaliditetserstatning.

Når det kan antas at sykelig tilstand, disposisjon eller mèn sammen med ulykkesskaden har medvirket til forsikredes invaliditet, reduseres erstatningen i forhold til den betydning den sykelige tilstanden, disposisjonen eller det tidligere mèn har hatt for invaliditeten.

Ved 100 % invaliditet utbetales forsikringssummen som fremgår av forsikringsbeviset. For delvis invaliditet utbetales en forholdsmessig del av forsikringssummen. Samlet erstatning for en og samme ulykkesskade kan høyst bli 100 % av forsikringssummen.

Det trekkes ingen egenandel på selskapets reiseulykkesforsikring.

11. ANSVAR

11.1 HVA FORSIKRINGEN OMFATTER

Forsikringen omfatter rettslig erstatningsansvar som sikrede i egenskap av privatperson pådrar seg for skade på annens person eller ting, når skaden voldes på reise utenfor Norden.

Forsikringen omfatter skader konstatert i forsikringstiden.

Med personskade forstås skade, sykdom eller død påført en annens person. Med tingskade forstås tap av eller fysisk skade påført en annens ting (herunder dyr og fast eiendom). Økonomisk tap påført tredjemann som følge av den fysiske skaden selskapet erstatter, vil også være dekket. Skade anses konstatert når den objektivt sett er inntruffet.

Forsikringen dekker det økonomiske tap sikrede i henhold til gjeldende erstatningsrett kan bli pålagt å erstatte.

11.2. HVA FORSIKRINGEN IKKE OMFATTER

Forsikringen omfatter ikke:

1. Ansvar ved forsettlig handling eller unnlattelse.
2. Ansvar som har sammenheng med sikredes yrke eller ervervsvirksomhet, herunder styreansvar.
3. Ansvar som eier, fører eller bruker av motorvogn, arbeidsmaskin med eget fremdriftsmaskineri, båt, vannjet, luftfartøy, trav eller galopphest.

Vilkår for Reiseforsikring

4. Ansvar for skade oppstått ved graving, sprengning, peling, spunting, riving, ras, jordforskyvning, dambrudd eller setning i grunnen.
5. Ansvar overfor sikredes familie. Med familie menes sikredes ektefelle, sikredes og ektefelles besteforeldre, foreldre, steforeldre, fosterforeldre, svigerforeldre, søsken, barn, stebarn, fosterbarn og barnebarn samt deres ektefeller. Samboere likestilles med ektefeller. Med samboere menes personer med felles husholdning som lever i et ekteskapslignende forhold, og som ifølge Folkeregisteret har samme bopel. Familieforholdet når skaden voldes, skal legges til grunn.
6. Ansvar overfor selskap hvor sikrede eller sikredes familie har styreverv, er daglig leder i, eller eier minst 50 % av aksjene i, på det tidspunkt den skadevoldende begivenhet fant sted.
7. Ansvar for skade på sikredes andel av ting som eies i fellesskap.
8. Ansvar for visse personlige krenkinger, oppreisning, ærekrenking, og krenking av privatlivets fred, jf. Skadeserstatningslovens §§ 3-3, 3-5 og 3-6, eller for bøter, gebyrer eller lignende.
9. Ansvar for skade på ting (herunder fast eiendom eller dyr) som tilhører en annen, men som sikrede eller noen på sikredes vegne bruker, leier, låner eller har mottatt til forvaring.
10. Ansvar som alene bygger på tilsagn, avtale, kontrakt eller garanti, herunder ansvar sikrede endelig må bære fordi sikrede har gitt avkall på sin rett til regress.
11. Ansvar som sikrede pådrar seg ved forurensning jf. Forurensningslovens § 6. Likevel dekkes sikredes ansvar dersom årsaken til skaden er plutselig og uforutsett. Forurensning som skyldes korrosjon, tæring, eller andre gradvise prosesser, regnes ikke som plutselig og uforutsett.
12. Ansvar for skade på ting forårsaket av sopp og råte, eller på grunn av langsom inntrengning av fuktighet.

11.3. BEHANDLING AV ERSTATNINGSKRAV

Erstatningskrav som reises mot sikrede, eller som forventes å bli reist, skal snarest meldes til selskapet.

Sikrede må ikke påta seg erstatningsplikt eller forhandle om erstatningskrav uten selskapets godkjenning.

Dersom kravet overstiger egenandelen og ansvaret omfattes av forsikringen, behandler selskapet saken og erstatningsspørsmålet.

Alle skader som skyldes samme ansvarsutløsende forhold, handling eller unnlatelse, eller som har sin årsak i en sammenhengende kjede av hendelser, skal regnes som ett skadetilfelle og reguleres av vilkårene på det tidspunkt da første skade konstateres. Har flere sikrede medvirket til en skade, regnes også dette som ett skadetilfelle.

Sikrede plikter for egen regning:

- Å gi selskapet alle opplysninger og dokumenter som er tilgjengelig for sikrede og som selskapet trenger for å vurdere ansvar og utbetale erstatning.
- Å utføre de undersøkelser selskapet finner nødvendig.
- Å møte ved forhandlinger eller rettergang.

11.4 FORSIKRINGSSUM OG EGENANDEL

Forsikringssummen er kr 15 millioner pr. skadetilfelle og samlet pr. år. Det er ingen egenandel.

11.5 UTBETALING AV ERSTATNING

Selv om forsikringssummen overskrides, betales de kostnader som på forhånd er godkjent av selskapet, samt renter av idømt erstatningsbeløp som omfattes av forsikringen.

Dersom erstatningskravet dels omfattes av forsikringen og dels faller utenfor, fordeles omkostningene etter partenes økonomiske interesse i saken.

Er selskapet villig til å ordne en sak i minnelighet eller betale kravet, dekkes ikke videre utgifter ved tvisten.

Selskapet har rett til å betale enhver erstatning direkte til skadelidte.

Vilkår for Reiseforsikring

12. RETTSHJELP

12.1. HVA FORSIKRINGEN OMFATTER

Forsikringen omfatter utgifter til rettshjelp når sikrede er part i tvist i egenskap av privatperson, og tvisten springer ut av forhold oppstått på reise utenfor Norden.

Tvisten må ha oppstått mens forsikringen var i kraft. Rettshjelputgifter dekkes ikke dersom tvistegrunnlaget forelå ved forsikringens ikrafttreden.

Tvist anses oppstått når et fremsatt krav er muntlig eller skriftlig helt eller delvis bestridt, eller dersom motparten ikke har tatt stilling til kravet innen rimelig tid.

En tvist er ikke å anse som flere tvister selv om saken består av flere individuelle spørsmål som fremmes i flere saksanlegg.

Forsikringen omfatter tvist som kan føres for de alminnelige domstoler. Ved tvist som etter lov eller avtale skal avgjøres ved voldgift, dekkes rettshjelp i den utstrekning dette ville vært dekket for de alminnelige domstoler.

Dersom saken føres for særdomstol, jf. Domstolsloven § 2, men kunne vært ført for de alminnelige domstoler, dekkes likevel rettshjelputgifter.

12.2 FØLGENDE UTGIFTER OMFATTES

Ved en rettsbehandling omfatter forsikringen rimelige og nødvendige rettshjelsutgifter til advokat, registrert rettshjelper jf. Domstollovens § 218, retten, advokatmekler godkjent av advokatforeningen og sakkyndige.

Ved hovedforhandling og bevisopptak, dekkes også utgifter til vitner.

Utgifter til sakkyndige som ikke er oppnevnt av retten, dekkes bare dersom utgiftene på forhånd er godkjent av selskapet.

Idømte saksomkostninger dekkes ikke. Rettsgebyr i ankeinstans dekkes heller ikke. Bestemmelsen om anke gjelder også ved bruk av andre rettsmidler.

Tilkjente saksomkostninger går til fradrag i erstatningen. Likevel erstattes slike saksomkostninger når sikrede kan godtgjøre at motparten ikke er søkegod.

Inngås det forlik som innebærer at sikredes krav i det vesentlige er tatt til følge, eller etter at sikrede ved dom har blitt tilkjent saksomkostninger, må sikrede på forhånd ha godkjennelse fra selskapet dersom det skal avtales i forliket at hver av partene skal bære sine egne omkostninger. Uten slik godkjennelse fra selskapet, går tilkjente saksomkostninger i dommen til fratrukk i erstatningen.

12.3. HVA FORSIKRINGEN IKKE OMFATTER

Forsikringen omfatter ikke:

1. Tvist som har sammenheng med sikredes yrke eller erverv, herunder styreoppdrag.
2. Tvist som gjelder fast eiendom, eller tvist i egenskap av eier av fast eiendom.
3. Tvist som har sammenheng med separasjon skilsmisse, barnefordeling, samværsrett, farskap, arv, omstøtelse, underholdsbidrag, bodeling, oppløsning av det økonomiske fellesskap etablert av samboende og oppløsning av husstandsfellesskap, samt skiftesaker.
4. Tvist som alene hører inn under namsmyndighetene, jf. Tvangsfullbyrdelseslovens § 2-1, bortsett fra tvist i husleieforhold knyttet til forsikret bolig.
5. Tvist som gjelder vekselsak, inkassosak hvor fordringen er ubestridt, gjeldsforhandlingssak og sak som gjelder konkurs eller akkordforhandling dersom sikrede er konkurs- eller akkordskyldner.
6. Straffesak, ærekrenkelsessak og erstatningskrav i slike saker når sikrede er mistenkt, siktet eller saksøkt.
7. Tvist om erstatning etter Skadeserstatningsloven § 3-3 (visse personlige krenkinger), § 3-5 b (oppreisning) og § 3-6 (krenking av privatlivets fred).
8. Tvist som gjelder forvaltningsvedtak. Likevel dekkes utgifter ved søksmål når klageadgang er fullt utnyttet. Utgifter pådratt før søksmål ble reist, dekkes ikke.
9. Tvist som gjelder motorvogn, arbeidsmaskin med eget fremdriftsmaskineri, båt, vannjet, vannscooter, luftfartøy, trav eller galopphest, herunder når sikrede er part i egenskap av eier, fører eller bruker av slike ting eller dyr.
10. Tvist om oppholds- eller arbeidstillatelse.

Vilkår for Reiseforsikring

11. Tvist om advokatsalær eller utgifter til sakkyndige.
12. Tvist mellom sameiere.
13. Utgifter pådratt før tvist er oppstått, og utgifter dersom tvistegrunnlaget forelå ved forsikringens ikrafttreden.

12.4. FORSIKRINGSSUM OG EGENANDEL

Den samlede erstatning ved hver tvist er begrenset til kr 100.000 selv om det er flere parter på samme side. Dette gjelder også om partene har rettshjelpsforsikring i forskjellige selskap, eller om den/de sikrede har rettshjelpsdekning under flere forsikringer i ett eller flere selskap. Uforsikrede parter holdes utenfor ved erstatningsberegningen.

Selskapets ansvar er under enhver omstendighet begrenset til den antatte økonomiske verdi av sikredes interesse i saken, dersom utgiftene ikke er godkjent av selskapet på forhånd.

Det er ingen egenandel.

12.5. ERSTATNINGSOPPGJØR

Vil sikrede kreve å få dekket utgifter til juridisk bistand under rettshjelpsforsikring, skal kravet meldes til selskapet uten grunnnet opphold, og senest ett år etter at advokat er engasjert. Kravet skal meldes skriftlig.

Meldefristen ved tvist som gjelder offentlige forvaltningsvedtak, regnes fra det tidspunkt hvor den offentlige forvaltningsbehandling er fullt utnyttet. Ved tvister som alene hører inn under en særdomstol, regnes meldefristen fra det tidspunkt hvor saken bringes inn for de alminnelige domstoler.

Sikrede velger selv en advokat som etter sakens art og sikredes bosted er egnet for oppdraget. Er det flere parter på samme side med likeartede interesser, kan selskapet kreve at disse benytter samme juridiske og tekniske bistand.

Sikrede plikter å begrense utgiftene til rettshjelp, og bærer selv omkostninger som ikke anses rimelige og nødvendige. Før saksanlegg dekker forsikringen rimelige og nødvendige utgifter til advokat, retten, sakkyndige og vitner. Etter saksanlegg dekkes utgifter som etter rettens skjønn var nødvendige for å få saken betryggende utført, jf. Tvistelovens § 20-5.

Selskapet kan kreve å bli holdt underrettet om omfanget av de utgifter som kreves dekket under forsikringen.

Sikrede skal informere selskapet om hvilke utgifter som er påløpt under eventuell behandling i særdomstol eller under eventuell forvaltningsbehandling av klage på offentlig forvaltningsvedtak.

Ved krav om oppgjør har selskapet den samme rett som sikrede til å få dokumentert hvordan advokaten har beregnet sitt salær. Før endelig oppgjør foretas, kan selskapet kreve dokumentert at egenandel er betalt. Spørsmål om utgiftenes rimelighet kan forelegges Den Norske Advokatforening.

Selskapet kan kreve at sikrede forelegger spørsmål om salær til egen advokat for retten i henhold til Tvistelovens § 3-8. Salær avregnes maksimalt 2 ganger i året overfor advokaten.

13. VEGGEDYR- OG KAKERLAKKFORSIKRING

I tillegg til vilkårene i punkt 13 gjelder selskapets generelle vilkår. Forsikringen er dekket gjennom Norsk Hussopp Forsikring, som foretar skadeoppgjør.

13.1. HVEM FORSIKRINGEN GJELDER FOR

Forsikringen gjelder for den som er angitt i forsikringsbeviset - forsikringstaker.

13.2. HVOR FORSIKRINGEN GJELDER

Forsikringen gjelder på sikredes faste bolig i Norge som er angitt i forsikringsbeviset.

13.3. HVA FORSIKRINGEN OMFATTER

Forsikringen omfatter bekjempelse av veggedyr og kakerlakker.

Vilkår for Reiseforsikring

13.4. HVILKE SKADER NORSK HUSSOPP FORSIKRING SVARER FOR OG HVILKE BEGRENSNINGER SOM GJELDER

Norsk Hussopp Forsikring svarer for:

- Bekjempelse av veggedyr og kakerlakker begrenset til kr 50.000 pr. skade.

Bekjempelsestiltak skal utføres av autoriserte skadedyrbekjempere etter gjeldende forskrifter og bransjenorm og rekvireres av Norsk Hussopp Forsikring.

Generelle unntak.

Norsk Hussopp Forsikring svarer ikke for:

- Skade eller skjemmende utseende på innbo og løsøre.
- Kostnader med bekjempelse av aktivitet som har startet før forsikringsavtalen startet.
- Kostnader med bekjempelse av aktivitet etter at forsikringsavtalen er opphørt.
- Kostnader med bekjempelse uten på forhånd å ha innhentet samtykke fra Norsk Hussopp Forsikring.
- Kostnader til kontroll, vedlikehold og forbedringer samt behandling av forebyggende karakter.
- Kostnader ved følgeskader eller indirekte tap, som fraflytting, tapte leieinntekter, skade på person, svekket evne til å oppfylle forpliktelser, markedsmessige reaksjoner og lignende.

13.5. SKADEOPPGJØR

FAL § 6-1 gjelder ikke. I stedet gjelder bestemmelsene nedenfor. Eventuelt tap som ikke omfattes av disse bestemmelser, kan ikke kreves erstattes.

13.5.1. SKADEMELDING

Skade skal meldes til Norsk Hussopp Forsikring uten ugrunnet opphold. Sikrede mister retten til erstatning dersom kravet ikke er meldt Norsk Hussopp Forsikring innen ett år etter at sikrede fikk kunnskap om de forhold som begrunner kravet, jf. FAL § 8-5.

13.6. EGENANDEL

Det trekkes ikke egenandel på reiseforsikringen i Frende, med mindre egenandel er angitt i forsikringsbeviset.

13.7. SIKKERHETSFORSKRIFTER

Hvilke sikkerhetsforskrifter som gjelder. Sikredes plikter for øvrig. Identifikasjon.

13.7.1. Sikkerhetsforskrifter er aktsomhetsregler fastsatt for å forebygge eller begrense skade. Forsikringen er overtatt på betingelse av at de fastsatte sikkerhetsforskrifter til enhver tid er overholdt. Har sikrede forsømt å overholde sikkerhetsforskriftene, eller unnlatt å påse at de overholdes, kan retten til erstatning bortfalle helt eller delvis, jf. FAL § 4-8.

13.7.2. Handlinger og unnlater fra sikredes ektefelle som bor sammen med sikrede, eller fra personer som sikrede lever sammen med i et fast etablert forhold eller sikredes representant får samme virkning for sikredes rettigheter etter forsikringen som om handlingen eller unnlatsene var foretatt av sikrede selv, jf. Forsikringsavtaleloven § 4-11. Det samme gjelder for andelseier/sameier/leietaker av bosted.

13.8. ANDRE BESTEMMELSER OM FORSIKRINGSAVTALEN

Forhold i forsikringstiden.

Norsk Hussopp Forsikring har til enhver tid rett til å besiktige bosted. Besiktigelsen skjer uten kostnad for sikrede. Besiktigelsesrapporten er til selskapets eget bruk.

Norsk Hussopp Forsikring kan etter utført besiktigelse la være å fornye forsikringen ved første forfall. Dette med bakgrunn i at bosted har en forhøyet risiko.

Vilkår for Reiseforsikring

14. SIKKERHETSFORSKRIFTER OG GROV UAKTSOMHET

14.1 SIKKERHETSFORSKRIFTER

Vi krever at visse sikkerhetsforskrifter blir overholdt, dvs. at visse handlinger foretas for å unngå skade. Brudd på disse kan føre til at retten til erstatning faller bort eller blir redusert, jf. FAL § 4-8. For reiseforsikringen gjelder følgende sikkerhetsforskrifter:

Avbestilling

1. Avbestilling må meddeles reisearrangør, transportør, hotell, utleier eller reisebyrå straks det er klart at reise eller opphold ikke vil bli gjennomført.

Tilsyn og sikring av reisegods

2. Hotellrom eller leilighet, motorvogn, campingvogn og båt skal alltid lukkes og låses før de forlates. Nøkler skal oppbevares utilgjengelig for uvedkommende.
3. Sikrede skal føre tilsyn med reisegodset, og alltid forlate reisegods innelåst. Det skal særlig påses at ingen gjenstander gjenglemmes. Forsikrede gjenstander skal oppbevares, plasseres og håndteres slik at de ikke utsettes for skadeverk i form av vann-, fukt-, støt-, knusnings-, klemskader eller lignende.
4. Verdigjenstander; smykker, ringe, ur, perler og edelstener, alle typer elektroniske apparater med tilbehør, musikkinstrumenter og pelsverk, skal aldri etterlates i bil, båt, campingvogn, telt eller i rom som flere enn sikrede eller hans reisefølge disponerer. Kontanter, smykker, ringe, ur, pass og billetter skal sikrede bære på seg eller oppbevare i låst safe, og nøkkel eller kode skal oppbevares utilgjengelig for uvedkommende.
5. Reisegods skal ikke etterlates i eller på motorvogn, campingvogn, båt eller telt fra kl. 00.00 til kl. 06.00.
6. Reisegods skal pakkes, merkes og sikres slik at det tåler den aktuelle transport. Gjenstander som medbringes i kano eller kajakk må pakkes i vanntett og flytende emballasje. Verdigjenstander, samt flasker, glass, briller, og bedervelige varer skal ikke sendes som ekspedert bagasje. Transportørens gjeldende bestemmelser om bagasjens innhold og pakking, og meldeplikt ved tap/skade skal overholdes.

Reisesyke og ulykke

7. Ved sykdom/skade må sikrede snarest søke lege og følge legens anvisninger. Når utgiftene antas å overstige kr 5.000, samt ved behov for sykehusopphold, skal selskapet eller Falck Global Assistance straks underrettes. Ved sengeleie utenom sykehus som forventes å vare mer enn 5 døgn, skal selskapet eller Falck Global Assistance varsles.
8. Ved dykking må forsikrede ha gyldig sportsdykkersertifikat etter internasjonal standard (PADI, CMAS, NAUI) for den aktuelle dybde.
9. Erstatning av veterinærutgifter forutsetter at dyret er ID-merket og vaksinert i henhold til det regelverk som gjelder i det land man reiser til.

14.2 GROV UAKTSOMHET

Har sikrede grovt uaktsomt fremkalt forsikringstilfellet, kan selskapets ansvar settes ned eller falle bort, jf. Forsikringsavtalelovens § 4-9 og § 13-9.

14.3 IDENTIFIKASJON

Handlinger eller unnlattelse fra sikredes ektefelle, som bor sammen med sikrede, eller fra personer som sikrede lever sammen med i et fast etablert forhold, får samme virkning for sikredes rettigheter etter forsikringen som om handlingene eller unnlattelsene var foretatt av sikrede selv.

15. FRIST FOR Å MELDE KRAV

Ved alle skader må du kontakte Frende så snart som mulig, og senest innen ett år etter at du fikk kunnskap om de forhold som begrunner kravet, jf. FAL §§ 8-5 og 18-5.